

Geografiske mønstre i universitetsstuderendes optag og søgning

INDHOLD

Geografiske mønstre i universitetsstuderendes optag og søgning

1	Resumé	5
2	Indledning	9
2.1	Relevans og faglig kontekst	9
2.2	Datagrundlaget	10
2.3	Organisering	10
3	Geografisk fordeling af universitetsstuderende i Danmark	11
3.1	Næsten alle studerer i de store eller mellemstore universitetsbyer	11
3.2	Ni ud af 10 universitetsuddannelser ligger i de store og mellemstore universitetsbyer	13
3.3	Ni ud af 10 uddannelser i de mindre universitetsbyer har tomme pladser	15
3.4	Markant lavere gymnasiesnit blandt studerende på uddannelser i de mindre universitetsbyer	18
4	Geografisk bredde i søgningen til universitetsuddannelserne	21
4.1	Stadig flere studerende søger kun uddannelser i den samme by	21
4.2	Næsten to ud af tre universitetsstuderende i de store universitetsbyer har kun søgt uddannelser i én by	22
4.3	Medicin- og psykologistuderende søger geografisk bredt, økonomistuderende søger smalt	24
4.4	Tre ud af fem studerende med et gymnasiesnit på 10 eller højere har alle deres uddannelsesønsker i samme by	26

Appendiks A – Litteraturliste	28
Appendiks B – Yderligere tabeller og figurer	30
Appendiks C – Datagrundlag	37

1 Resumé

Denne rapport kortlægger, hvor på Danmarks kortet de forskellige udbud af universitetsuddannelser er placeret, og hvor der er tomme pladser. Rapporten afdækker også, hvor geografisk bredt de universitetsstuderende søger, og hvordan studerende med henholdsvis høje og lave karaktergennemsnit fra gymnasiet søger og fordeler sig rent geografisk.

Relevans, formål og afgrænsning

Regeringen og størstedelen af Folketingets partier indgik den 25. juni 2021 aftalen ”Flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark”. Aftalen har som mål at flytte videregående uddannelsespladser ud af de fire største danske byer med henblik på at sikre gode muligheder for uddannelse i hele Danmark. I aftalen indgår en målsætning om at nedskalere eller udflytte det samlede optag i de fire største byer med 10 % frem mod 2030. Hver videregående uddannelsesinstitution i de fire største byer har i løbet af efteråret 2021 arbejdet med deres oplæg til, hvordan institutionen kan udflytte eller nedskalere optaget i de fire største byer med 5-10 %.¹

Formålet med denne rapport er at levere et relevant vidensgrundlag for debatter og beslutninger om udflytningerne af universitetsstudiepladser.

Selvom alle hovedsektorer inden for videregående uddannelser er omfattet af udflytningsplanen, fokuserer EVA i denne rapport på universitetsuddannelserne. Årsagen er, at der på universitetsuddannelserne ikke tidligere er udført lignende analyser.

Målgruppe

Målgruppen er primært beslutningstagere på universiteterne såvel som politikere, der skal forholde sig til udflytningen af de videregående uddannelser. Rapporten er også relevant for andre, der interesserer sig for søgning og optag på universitetsuddannelser.

1 UFM (2021).

Tre typer universitetsbyer

I perioden 2016-2019 blev universitetsuddannelserne i Danmark udbudt i 11 byer. Disse 11 byer omtaler vi i rapporten som universitetsbyerne. I analyserne i kapitel 3 og 4 inddeler vi universitetsbyerne i tre grupper:

- **Store universitetsbyer:** København (inkl. Frederiksberg) og Aarhus. Disse to byer er grupperet for sig, da de målt på antallet af studerende og uddannelser skiller sig ud som markant større end de resterende universitetsbyer.
- **Mellemstore universitetsbyer:** Odense, Aalborg, Roskilde og Lyngby-Taarbæk. Disse er defineret efter at være de universitetsbyer uden for København og Aarhus, der hver indeholder et universitets hovedcampus.
- **Mindre universitetsbyer:** Esbjerg, Kolding, Herning, Slagelse og Sønderborg. Disse er de resterende danske byer, som har udbud af universitetsuddannelser.

Resultater

Kun 4 % af de universitetsstuderende har i perioden 2016 til 2019 læst i en af de mindre universitetsbyer, og med den nuværende placering af universitetsuddannelsespladser har de mindre byer udfordringer mht. rekruttering af studerende. Fx har næsten alle universitetsuddannelser i de mindre universitetsbyer ledige pladser, og de studerende, der søger mod de mindre universitetsbyer, har lavere gymnasiekarakterer end i de større byer. Omvendt samler studerende med høje gymnasiale karaktergennemsnit sig i høj grad i de store universitetsbyer. Denne gruppe af studerende er samtidigt mere tilbøjelige til at søge geografisk smalt. Dvs. de vælger i høj grad at søge flere uddannelser i samme by fremfor at søge uddannelser forskellige steder i landet.

Næsten alle universitetsuddannelserne i de mindre byer har tomme pladser

97 – 98 % af universitetsbacheloruddannelserne i Herning, Sønderborg og Esbjerg har haft tomme pladser i perioden 2009 til 2019. I København har blot 28 % af uddannelserne haft tomme pladser i samme periode. Samtidig er andelen af universitetsuddannelser med tomme pladser faldet i de mellemstore og store universitetsbyer i perioden fra 2009 til 2021, men ikke i de mindre universitetsbyer. De data, der er brugt i analysen, kan ikke sige noget om, hvor mange ledige pladser der er på de enkelte uddannelser, men blot om der i et givent år har været fuldt optag eller studiepladser i overskud.

Universitetsstuderende i de mindre byer har lavere karakterer

Rapporten viser, at studerende på universitetsuddannelser i de mindre universitetsbyer har markant lavere gymnasiale karaktergennemsnit end studerende i de mellemstore og store universitetsbyer i perioden 2016 til 2019. Eksempelvis har universitetsstuderende i Herning de laveste karakterer fra gymnasiet med et gennemsnit på 5,9, mens studerende i Lyngby-Taarbæk har de højeste karakterer med et gennemsnit på 9,4.

Studerende i store universitetsbyer er mindre tilbøjelige til at søge uddannelser i flere byer

Mere end halvdelen af de studerende i København, Aarhus og Aalborg har haft alle deres uddannelsesønsker i samme by. Den tendens har været stigende i perioden 2016 til 2019, hvor stadig flere studerende kun søger uddannelser i samme by. Omvendt har færre end hver tredje studerende i Slagelse, Kolding, Herning, Roskilde, Sønderborg og Esbjerg haft alle deres uddannelsesønsker i byen. Studerende i disse byer har altså i højere grad søgt om optagelse på uddannelser i flere forskellige byer.

Studerende med høje karakterer søger mere geografisk snævert end studerende med lave karakterer

Studerende med høje gymnasiale karaktergennemsnit har i højere grad alle deres uddannelsesønsker i samme by sammenlignet med studerende med lavere gymnasiale karaktergennemsnit i perioden 2016 til 2019, og denne tendens gælder særligt i de store universitetsbyer. Blandt studerende i de store byer med gymnasiale karaktergennemsnit på 10 eller højere har 67 % alle deres uddannelsesønsker i samme by, mens det blot gælder 49 % blandt studerende med gymnasiale karaktergennemsnit på mellem to og fire.

Medicin- og psykologistuderende søger oftere geografisk bredt end studerende på andre universitetsuddannelser

Der er stor forskel på, hvor geografisk bredt studerende på forskellige uddannelser søger. I perioden 2016 til 2019 var det fx kun 20 % af medicinstuderende, 32 % af psykologistuderende, 38 % af farmacistuderende og 41 % af odontologistuderende, der havde alle deres uddannelsesønsker i samme by. Modsat søger fx økonomistuderende mere geografisk snævert. Fra 2016 til 2019 søgte 72 % af økonomistuderende alle deres uddannelser i samme by.

Perspektivering

Rapportens resultater giver anledning til tre opmærksomhedspunkter i forbindelse med udflytningen af universitetsuddannelser:

1. Udflytningen vil kunne øge konkurrencen om studiepladserne i særligt de store universitetsbyer og derved føre til en højere koncentration af studerende med høje karakterer i de store byer. Dette er fordi, et mindre udbud af studiepladser og en nogenlunde uforandret efterspørgsel er lig højere adgangskrav. Udflytningen risikerer med andre ord at føre til en endnu stærkere polarisering af de studerende.
2. Sideløbende med, at der bliver større konkurrence om studiepladserne i de store byer, er det også værd at være opmærksom på problematikken i at rekruttere og fastholde nok studerende – især fagligt stærke studerende – til uddannelserne i de mindre universitetsbyer. Udfordringen er, at mange studerende i dag udelukkende søger uddannelser i de store byer, og det gælder særligt studerende med høje karakterer.
3. Beslutningstagere på universiteterne kan med fordel overveje at udflytte studiepladser fra relativt populære, professionsorienterede akademiske uddannelser. Rapporten viser nemlig, at studerende på uddannelser som farmaci, odontologi og særligt medicin og psykologi er mere

villige til at flytte efter uddannelsen end studerende på andre universitetsuddannelser. Udflyt-tes generalistuddannelser derimod, er der risiko for, at en betydelig andel af de studerende vil søge ind på beslægtede generalistuddannelser i samme by, som uddannelsen lå i før.

Om datagrundlaget

Vores datagrundlag stammer fra en række forskellige registre fra Danmarks Statistik (DST) og Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM) og omhandler for studerende årene 2016-2019. 2020-2021 er i de fleste af rapportens analyser udeladt, da det var coronaår, der kan have gjort bl.a. studievalgsmønstrene anderledes end i andre år. Rapportens analyser med udbud af universitetsuddannelser som analyseenhed omhandler årene 2009-2019/21.

2 Indledning

2.1 Relevans og faglig kontekst

I de seneste år har der været politisk fokus på at udligne de regionale forskelle i Danmark via udflytning af statslige arbejdspladser og studiepladser på de videregående uddannelser.

I 2015 og 2018 vedtog Folketinget aftalerne "Bedre Balance I og II", der flyttede statslige arbejdspladser fra hovedstaden til de øvrige fire regioner i Danmark. I "Bedre Balance II" indgik, foruden udflytningen af statslige arbejdspladser, også en aftale om i dialog med professionshøjskolerne og erhvervsakademierne at etablere 500-1.000 nye videregående uddannelsespladser uden for de store byer.² Resultatet heraf var etableringen af 10 nye uddannelsesstationer.³ Uddannelsesstationerne har dog haft problemer med at tiltrække studerende og optog i 2019 mindre end 100 studerende samlet set.⁴

Regeringen og størstedelen af Folketingets partier indgik den 25. juni 2021 aftalen "Flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark". Aftalen har som mål at flytte videregående uddannelsespladser ud af de fire største danske byer. Som en del af aftalen etableres der fem nye uddannelser på universitetsniveau uden for de fire største byer. Herudover indgår der i aftalen en målsætning om en nedskalering eller en udflytning af det samlede optag til de fire største byer på 10 % indtil 2030. Hver institution har i løbet af efteråret 2021 arbejdet med deres oplæg til, hvordan institutionen kan udflytte eller nedskalere optaget i de fire største byer med 5-10 %, og 3-5 % for universiteter med hovedcampus uden for de fire største byer.⁵ Københavns Universitet (KU) har siden meldt ud, at det agter at skære ti procent af deres årlige optag af studerende frem mod 2030 – i alt 1.590 studiepladser, hvoraf 40 pct. af dem vil blive taget fra de humanistiske fag.⁶ Copenhagen Business School (CBS) har meldt ud, at de i første omgang vil nedlægge 334 studiepladser ved at lukke seks uddannelser.⁷ Aarhus Universitet (AU) har meldt ud, at de i første omgang vil nedlægge eller udflytte 745 studiepladser ved blandt andet at lukke syv uddannelser.⁸

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) ønsker med denne rapport at levere et vidensbidrag til universiteternes arbejde med oplæggene til udflytning eller nedskalering af optaget til universitetsuddannelserne i de fire største byer, såvel som til politikere, der skal forholde sig til udflytningen af de videregående uddannelser.

² Regeringen (2015), Finansministeriet (2018).

³ UFM (2018).

⁴ Folketinget (2020; 2021).

⁵ UFM (2021).

⁶ KU (2021).

⁷ CBS (2021).

⁸ Omnibus AU (2021).

Selvom alle hovedsektorer inden for videregående uddannelser er omfattet af udflytningsplanen, fokuserer EVA i denne rapport på universitetsuddannelserne. Årsagen er, at der på universitetsuddannelserne ikke tidligere er udført grundige analyser inden for emnet. På erhvervsakademiuddannelserne har EVA tidligere udarbejdet to notater inden for emnet: *Geografiske bevægelser for studerende på erhvervsakademiuddannelserne* og *Studievalgsmønstrene på erhvervsakademiuddannelserne* (EVA, 2020a; EVA, 2020b). På professionshøjskoleuddannelserne har Damvad Analytics tilsvarende udgivet notatet: *Professionshøjskolernes tiltrækning og fastholdelse af dimittender* (Damvad Analytics, 2018).

2.2 Datagrundlaget

Datagrundlaget for de fleste af rapportens analyser er alle studerende optaget via KOT om sommeren i årene 2016 til 2019.

Studerende optaget uden om KOT-systemet er derfor ikke med i populationerne. Dette gælder eksempelvis udenlandske studerende og studerende optaget via efteroptaget. Nogle studerende vælger også efter optagelse at skifte uddannelse i efteroptaget, og dette er heller ikke indbefattet i vores population. Visse af analyserne har dog uddannelser og ikke studerende som analyseenhed.

I analyserne i kapitel 4 medtager vi ikke studerende, der kun har haft ét uddannelsesønske i KOT, og vi medtager maksimalt de fire højeste uddannelsesønsker fra hver studerende. Omkring 34 % af de studerende i datagrundlaget har kun haft ét uddannelsesønske i KOT, og disse studerende indgår derfor ikke i analyserne i kapitel 4.

I nogle af rapportens analyser i kapitel 3 er dataenhederne ikke studerende, men alle udbud af universitetsuddannelserne i årene 2009 til 2021.

Vores datagrundlag stammer fra en række forskellige registre fra Danmarks Statistik (DST) og Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM). Vi har således samkørt data fra fire af DST's registre samt UFM's register fra KOT i årene 2016-2019 med grænsekvotienter og alle uddannelsesønsker i KOT. Fra DST bruger vi Elevregistreret (KOTRE 2019), Befolkningsregistreret (BEF 2019), Institutionsregistreret (INST 2019) og Karakterer for afsluttede uddannelser (UDG 2019).

2020-2021 er i de fleste af rapportens analyser udeladt, da optagelsen det år var stærkt præget af situationen med covid-19, der kan have gjort bl.a. studievalgsmønstrene anderledes end i andre år.

Se appendiks C for yderligere oplysninger og overvejelser om datagrundlaget.

2.3 Organisering

Rapporten er udarbejdet af seniorkonsulent Andreas Pihl Kjærsgård (projektleder) og praktikant Nina Rønnov-Jessen.

3 Geografisk fordeling af universitetsstuderende i Danmark

I Danmark er der otte universiteter. Universitetsuddannelserne er placeret i 11 forskellige universitetsbyer, hvoraf flere af byerne har uddannelser fra flere af universiteterne. I det følgende skelner vi mellem store universitetsbyer, mellemstore universitetsbyer og små universitetsbyer (jf. boksen side 6). Dette kapitel viser:

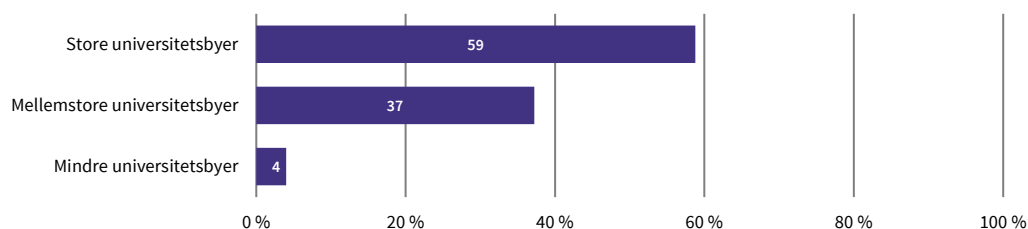
1. Næsten alle universitetsstuderende studerer i de store eller mellemstore universitetsbyer
2. Ni ud af 10 universitetsbacheloruddannelser ligger i de store og mellemstore universitetsbyer
3. I de mindre universitetsbyer Esbjerg, Herning og Sønderborg har næsten alle universitetsuddannelser ledige pladser mod omkring hver fjerde universitetsuddannelse i København.
4. Der er markant lavere gymnasialt karaktergennemsnit blandt studerende på uddannelser i de mindre universitetsbyer end blandt studerende i København og Aarhus samt i Lyngby-Taarbæk.

3.1 Næsten alle studerer i de store eller mellemstore universitetsbyer

Langt hovedparten af de universitetsstuderende bliver optaget på uddannelser beliggende i de store eller de mellemstore universitetsbyer. Figur 3.1 viser, at 59 % bliver optaget på uddannelser i de to store universitetsbyer: København og Aarhus, 37 % bliver optaget på uddannelser i de mellemstore universitetsbyer: Odense, Aalborg, Roskilde og Lyngby-Taarbæk, mens kun 4 % bliver optaget på uddannelser beliggende i de fem mindre universitetsbyer: Esbjerg, Kolding, Herning, Slagelse og Sønderborg.

FIGUR 3.1

Fordelingen af universitetsstuderende i de tre typer universitetsbyer

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

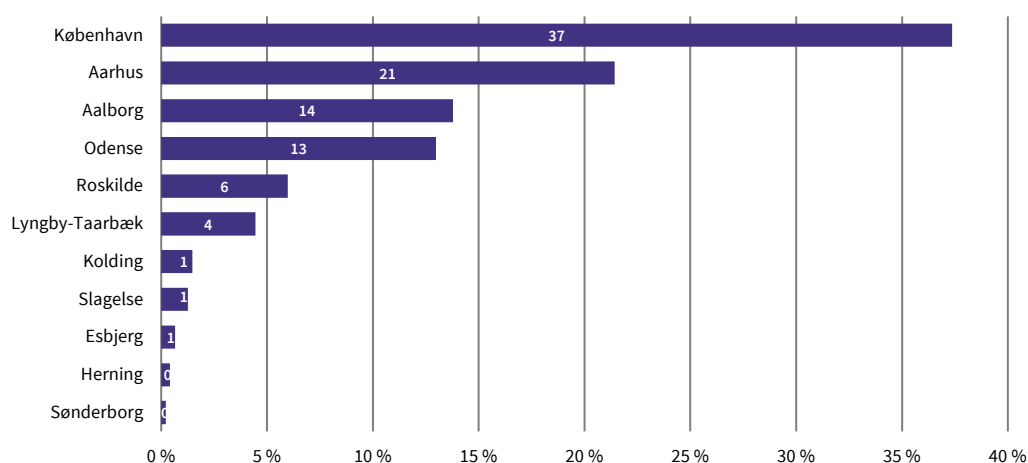
Note: *Store universitetsbyer*: København inkl. Frederiksberg og Aarhus. *Mellemstore universitetsbyer*: Odense, Aalborg, Roskilde og Lyngby-Taarbæk. *Mindre universitetsbyer*: Esbjerg, Kolding, Herning, Slagelse og Sønderborg. Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2016-2019. N = 80.976.

3.1.1 Mere end fire ud af fem studerer i de fire største universitetsbyer

Hovedparten af de universitetsstuderende bliver optaget på uddannelser beliggende i de fire største universitetsbyer. Figur 3.2 viser således, at i alt omkring 85 % af de studerede bliver optaget på uddannelser i København, Aarhus, Aalborg og Odense, mens mindre end 15 % i alt bliver optaget på uddannelser i de resterende syv universitetsbyer: Roskilde, Lyngby-Taarbæk, Kolding, Slagelse, Esbjerg, Herning og Sønderborg.

FIGUR 3.2

Fordelingen af universitetsstuderende i universitetsbyerne

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Note: Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2016-2019. N = 80.976.

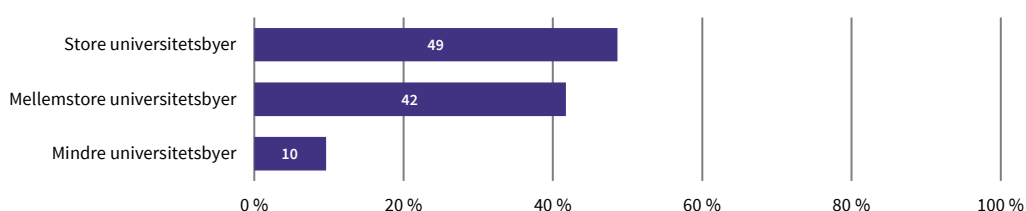
I figur B.1 og tabel B.1 i appendiks B kan man se, at andelen af de universitetsstuderende, der optages i de store, de mellemstore og de mindre universitetsbyer ikke har ændret sig i perioden 2016 til 2019.

3.2 Ni ud af 10 universitetsuddannelser ligger i de store og mellemstore universitetsbyer

Langt hovedparten af udbuddene af de akademiske bacheloruddannelser på universiteterne har i perioden 2009-2019 ligget i de store og de mellemstore universitetsbyer. Figur 3.3 viser således, at 49 % af uddannelserne har ligget i København og Aarhus, 42 % i Odense, Aalborg, Roskilde og Lyngby-Taarbæk, mens omkring 10 % har været placeret i de resterende universitetsbyer.

FIGUR 3.3

Fordelingen af universitetsuddannelser i de tre typer universitetsbyer

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

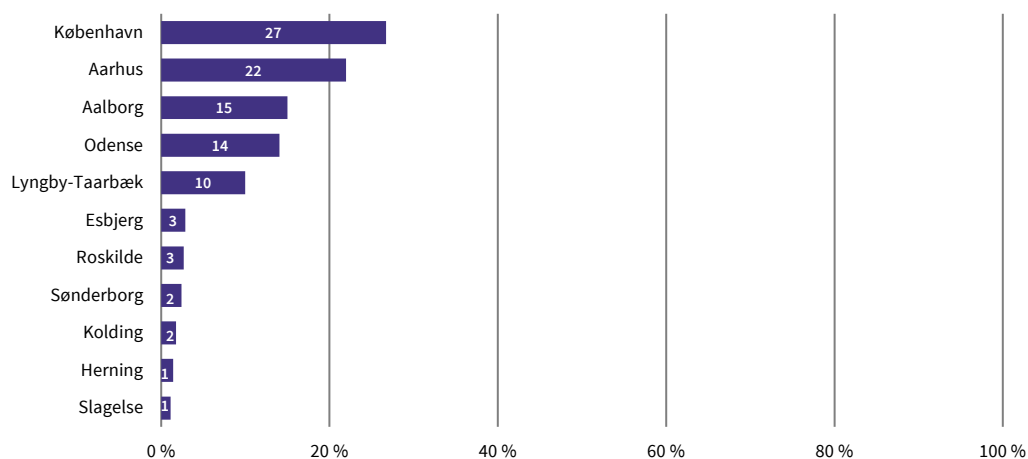
Note: *Store universitetsbyer*: København inkl. Frederiksberg og Aarhus. *Mellemstore universitetsbyer*: Odense, Aalborg, Roskilde og Lyngby-Taarbæk. *Mindre universitetsbyer*: Esbjerg, Kolding, Herning, Slagelse og Sønderborg. Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på totalen af det samlede antal universitetsuddannelser i årene 2009-2019. Antal uddannelser i alt i årene 2009-2019: 4.383. Bemærk, at tallet er så højt, fordi det er et summeret antal over årene, hvor mange udbud af uddannelser indgår i alle fire år.

3.2.1 Mere end hvert fjerde uddannelsesudbud ligger i København

27 % og 22 % af udbuddene af de akademiske bacheloruddannelser på universiteterne har i perioden 2009-2019 ligget i hhv. København og Aarhus. Figur 3.4 viser også, at mange af de resterende universitetsuddannelser har ligget i følgende tre byer: Aalborg (15 %), Odense (14 %) og Lyngby-Taarbæk (10 %). De resterende seks universitetsbyer har hver haft mellem 1 % og 3 % af universitetsuddannelserne.

FIGUR 3.4

Fordelingen af universitetsuddannelser i universitetsbyerne

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

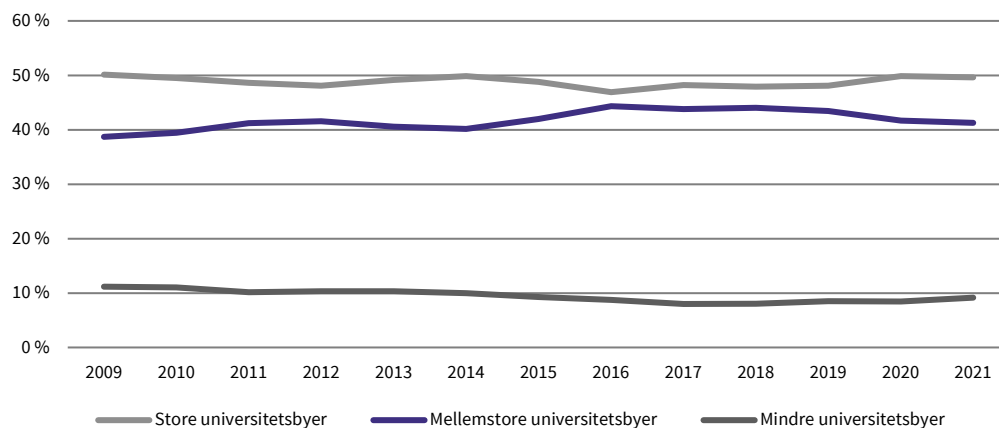
Note: Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på totalen af det samlede antal universitetsuddannelser i årene 2009-2019. Antal uddannelser i alt i årene 2009-2019: 4.383. Bemærk, at tallet er så højt, fordi det er et summeret antal over årene, hvor mange udbud af uddannelser indgår i alle fire år.

3.2.2 Andelene af uddannelser i hver af de tre typer universitetsbyer er stort set uændret i perioden fra 2009 til 2021

Andelene af udbuddene af universitetsbacheloruddannelserne i hver af de tre typer universitetsbyer har stort set ikke ændret sig i perioden fra 2009 til 2021. Figur 3.5 viser dog, at der i perioden indtil 2016 var en tendens til, at andelen i de mellemstore universitetsbyer steg fra 39 % i 2009 til 44 % i 2016, modsvaret af særligt et fald i de store byer. I 2020 og 2021 er andelene dog stort set tilbage til udgangspunktet i 2009.

FIGUR 3.5

Udviklingen i andelen af universitetsuddannelser i de tre typer universitetsbyer

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

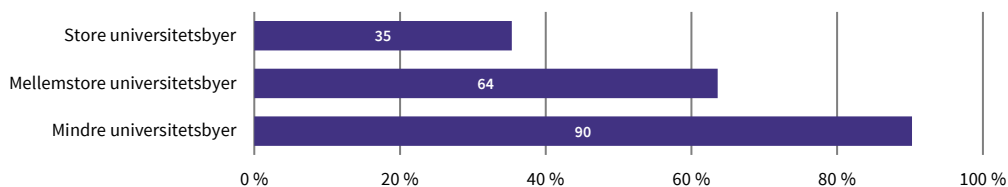
Note: *Store universitetsbyer*: København inkl. Frederiksberg og Aarhus. *Mellemstore universitetsbyer*: Odense, Aalborg, Roskilde og Lyngby-Taarbæk. *Mindre universitetsbyer*: Esbjerg, Kolding, Herning, Slagelse og Sønderborg. Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Antal uddannelser i alt i årene 2009-2021: 5.145. Bemærk, at tallet er så højt, fordi det er et summeret antal over årene, hvor mange udbud af uddannelser indgår i alle fire år.

3.3 Ni ud af 10 uddannelser i de mindre universitetsbyer har tomme pladser

Der har været markant større andele af udbuddene af universitetsbacheloruddannelserne i de mindre universitetsbyer, der har haft tomme pladser i perioden 2009-2019, end i de mellemstore og særligt de store universitetsbyer. Figur 3.6 viser, at 90 % universitetsuddannelser i de mindre universitetsbyer - Esbjerg, Kolding, Herning, Slagelse og Sønderborg - har haft tomme pladser. I de mellemstore universitetsbyer har andelen været 64 %, mens den kun har været 35 % i de to store universitetsbyer.

FIGUR 3.6

Fordelelingen af universitetsuddannelser med tomme pladser i de tre typer universitetsbyer

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

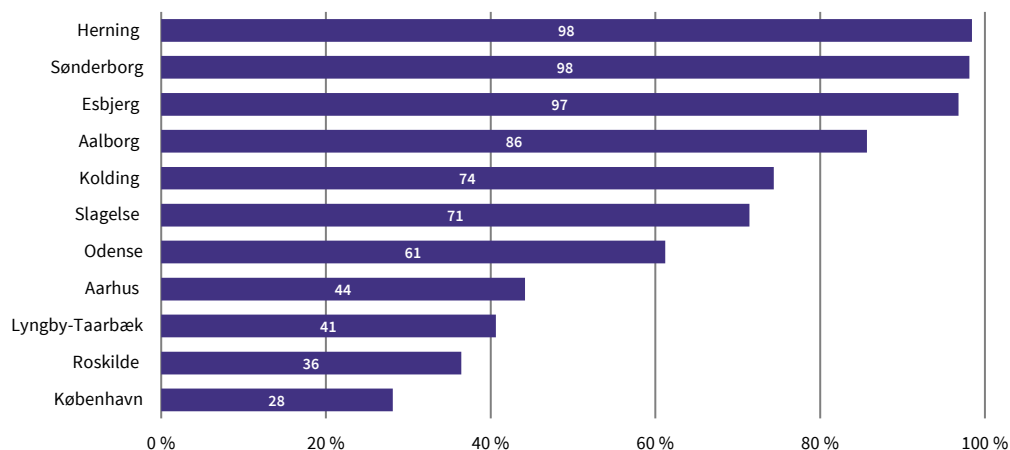
Note: *Store universitetsbyer*: København inkl. Frederiksberg og Aarhus. *Mellemstore universitetsbyer*: Odense, Aalborg, Roskilde og Lyngby-Taarbæk. *Mindre universitetsbyer*: Esbjerg, Kolding, Herning, Slagelse og Sønderborg. Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på totalen af det samlede antal universitetsuddannelser i hvert af årene 2009-2019. Antal uddannelser i alt: 4.383, heraf 2.295 med tomme pladser. Bemærk, at tallene er så høje, fordi det er et summeret antal over årene, hvor mange udbud af uddannelser indgår i alle fire år.

3.3.1 Næsten alle uddannelser har tomme pladser i Esbjerg, Herning og Sønderborg mod omkring hver fjerde uddannelse i København

Der er store forskelle i andelen af udbuddene af universitetsbacheloruddannelserne, der har haft tomme pladser i de forskellige universitetsbyer i perioden 2009-2019. Figur 3.7 viser, at i Herning, Sønderborg og Esbjerg har næsten alle uddannelserne haft tomme pladser, hhv. 98 %, 98 % og 97 %. Modsat har 28 % af uddannelser i København haft tomme pladser. Ligeledes har under halvdelen af uddannelserne i Roskilde, Lyngby-Taarbæk og Aarhus haft tomme pladser, hhv. 36 %, 41 % og 44 %.

FIGUR 3.7

Fordelingen af universitetsuddannelser med tomme pladser i universitetsbyerne

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Note: Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2009-2019. Antal uddannelser i alt: 4.383, heraf 2.295 med tomme pladser. Bemærk, at tallene er så høje, fordi det er et summeret antal over årene, hvor mange udbud af uddannelser indgår i alle fire år.

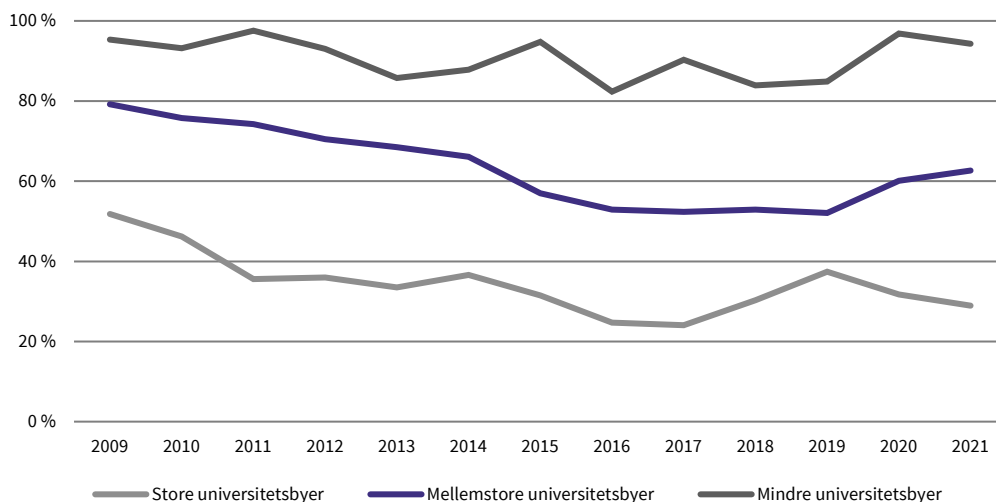
3.3.2 Andelen af uddannelser med tomme pladser er faldet i de store universitetsbyer

Andelen af universitetsbacheloruddannelser med tomme pladser er faldet i de mellemstore og særligt de store universitetsbyer i perioden fra 2009 til 2021. Figur 3.8 viser således, at i de store universitetsbyer er andelen af uddannelser med tomme pladser faldet fra 52 % i 2009 til 29 % i 2021. I de mellemstore universitetsbyer er andelen af uddannelser med tomme pladser faldet fra 79 % i 2009 til 63 % i 2021. I de mindre universitetsbyer er andelen stort set uforandret og falder fra 95 % i 2009 til 94 % i 2021.

Årene 2020-21 er særlige pga. coronapandemien, og der synes at være et brud med mønsteret i alle tre typer universitetsbyer. I de mellemstore og mindre universitetsbyer stiger andelen af uddannelser med tomme pladser efter en periode med fald, mens andelen falder i de store universitetsbyer efter en stigning i 2018-19.

FIGUR 3.8

Udviklingen i andelen af universitetsuddannelser med tomme pladser i de tre typer universitetsbyer

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Note: *Store universitetsbyer*: København inkl. Frederiksberg og Aarhus. *Mellemstore universitetsbyer*: Odense, Aalborg, Roskilde og Lyngby-Taarbæk. *Mindre universitetsbyer*: Esbjerg, Kolding, Herning, Slagelse og Sønderborg. Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2009-2021. Antal uddannelser i alt: 5.145, heraf 2.668 med tomme pladser. Bemærk, at tallene er så høje, fordi det er et summeret antal over årene, hvor mange udbud af uddannelser indgår i alle fire år.

3.4 Markant lavere gymnasiesnit blandt studerende på uddannelser i de mindre universitetsbyer

De gymnasiale karaktergennemsnit blandt studerende optaget på uddannelser i de mindre universitetsbyer har været markant lavere end i de mellemstore og særligt de store universitetsbyer i perioden 2016-2019. Figur 3.9 viser, at det gymnasiale karaktergennemsnit i gennemsnit har været 6,4 blandt studerende optaget i de mindre universitetsbyer, 7,8 blandt studerende optaget i de mellemstore universitetsbyer og 8,9 blandt studerende optaget i de store universitetsbyer.

FIGUR 3.9

Gennemsnitligt gymnasialt karaktergennemsnit blandt universitetsstuderende på universitetsuddannelserne i de tre typer universitetsbyer

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

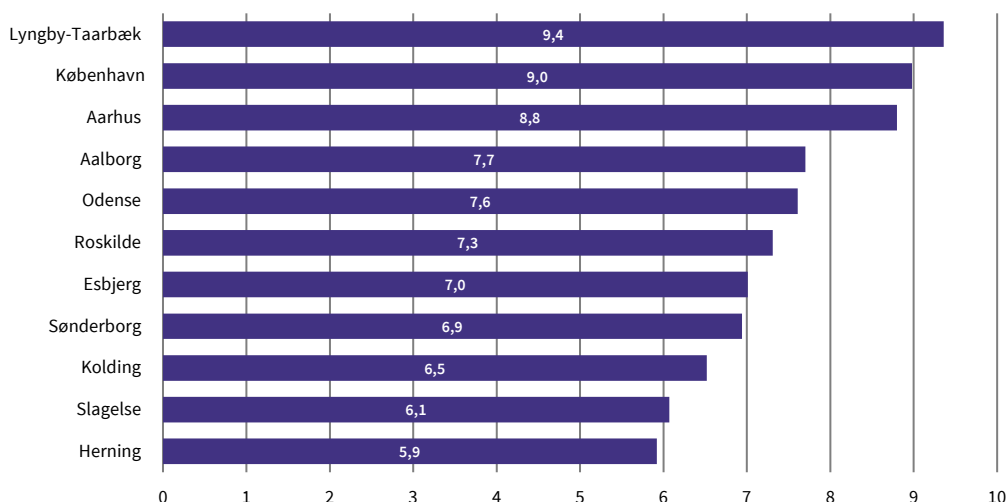
Note: *Store universitetsbyer*: København inkl. Frederiksberg og Aarhus. *Mellemstore universitetsbyer*: Odense, Aalborg, Roskilde og Lyngby-Taarbæk. *Mindre universitetsbyer*: Esbjerg, Kolding, Herning, Slagelse og Sønderborg. Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2016-2019. N = 78.732.

3.4.1 3,5 karakterpoint højere karaktergennemsnit blandt studerende i Lyngby-Taarbæk end blandt studerende i Herning

De gymnasiale karaktergennemsnit blandt studerende optaget på uddannelser i de 11 universitetsbyer varierer markant mellem byerne. Figur 3.10 viser, at det gymnasiale karaktergennemsnit i gennemsnit har været 6,5 eller lavere i Kolding, Slagelse og Herning. I Lyngby-Taarbæk samt i København og Aarhus var gymnasiesnittet i gennemsnit derimod omkring 9.

FIGUR 3.10

Gennemsnitligt gymnasialt karaktergennemsnit blandt universitetsstuderende på universitetsuddannelserne i universitetsbyerne

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Note: Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2016-2019. N = 78.732.

Figur B.2-B.5 i appendiks B viser andelen af uddannelser med tomme pladser, karaktergennemsnittet, andelen af kvinder og gennemsnitsalderen for hvert universitet i hver af de enkelte universitetsbyer. Figur B.5 viser blandt andet store forskelle i andelen af kvinder. Dette ser ud til i høj grad at afspejle forskellen i de udbudte uddannelser på hvert campus.

4 Geografisk bredde i søgningen til universitetsuddannelserne

I kapitel 4 undersøger vi studievalgsmønstrene for studerende på universitetsuddannelserne, der har haft mere end ét uddannelsesønske i KOT. Vi undersøger, om der er forskel på studievalgsmønstre for studerende i optagelsesårene 2016-2019, i de forskellige universitetsbyer, på udvalgte universitetsuddannelser og blandt studerende med forskellige gymnasiale karaktergennemsnit.

Kapitel 4 har følgende hovedresultater:

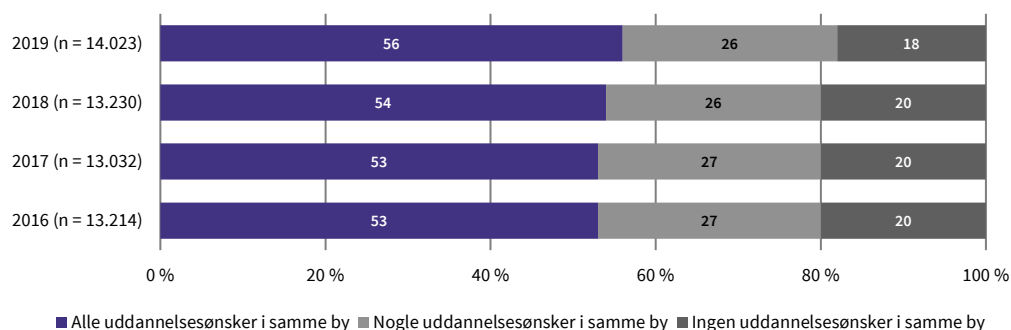
1. Stadig flere studerende søger kun uddannelser i den samme by.
2. Næsten to ud af tre universitetsstuderende i de store universitetsbyer har kun søgt uddannelser i én by.
3. Medicin- og psykologistuderende søger geografisk bredt, økonomer søger smalt.
4. Tre ud af fem studerende med et gymnasiesnit på 10 eller højere har alle deres uddannelsesønsker i samme by.

4.1 Stadig flere studerende søger kun uddannelser i den samme by

Figur 4.1 viser de overordnede kommunale studievalgsmønstre for studerende, der er optaget på en universitetsbacheloruddannelse, opdelt på det år, de studerende er optaget på deres studie. Figuren viser, at over halvdelen af de studerende har haft alle deres højest prioriterede uddannelsesønsker i den samme by. Andelen er svagt stigende over årene fra 53 % i 2016 til 56 % i 2019. Herudover har omkring hver femte studerende ikke haft nogen af deres uddannelsesønsker i samme by. Andelen falder fra 20 % i 2016 til 18 % i 2019. De resterende studerende har haft nogle af deres højest prioriterede uddannelsesønsker i samme by.

FIGUR 4.1

Den geografiske spredning af studerendes søgning i årene 2016-2019

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

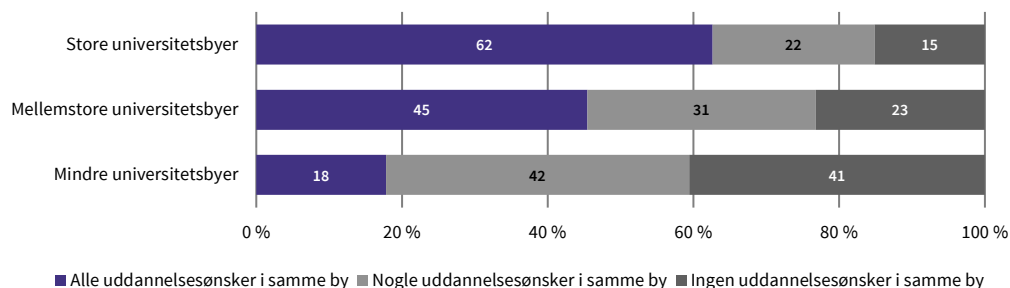
Note: *Alle uddannelsesønsker i samme by*: Studerende, der har haft alle deres højest prioriterede uddannelsesønsker i samme kommune. *Nogle uddannelsesønsker i samme by*: Studerende, der har haft mindst to, men ikke alle af deres højest prioriterede uddannelsesønsker i samme kommune. *Ingen uddannelsesønsker i samme by*: Studerende, der har haft alle deres højest prioriterede uddannelsesønsker i forskellige kommuner. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2016-2019. N = 53.499.

4.2 Næsten to ud af tre universitetsstuderende i de store universitetsbyer har kun søgt uddannelser i én by

En markant højere andel af de universitetsstuderende i de store universitetsbyer har haft alle deres uddannelsesønsker i samme by end i de mellemstore og særligt de mindre universitetsbyer. Figur 4.2 viser således, at i de store universitetsbyer – København og Aarhus – har 62 % af de studerende haft alle deres uddannelsesønsker i byen. Samtidig har kun 15 % af de studerende udelukkende søgt i forskellige universitetsbyer. I de mindre universitetsbyer – Esbjerg, Kolding, Herning, Slagelse og Sønderborg – har kun 18 % af de studerende haft alle deres uddannelsesønsker i byen, og samtidig har 41 % udelukkende søgt i forskellige universitetsbyer.

FIGUR 4.2

Den geografiske spredning af studerendes søgning i de tre typer universitetsbyer

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

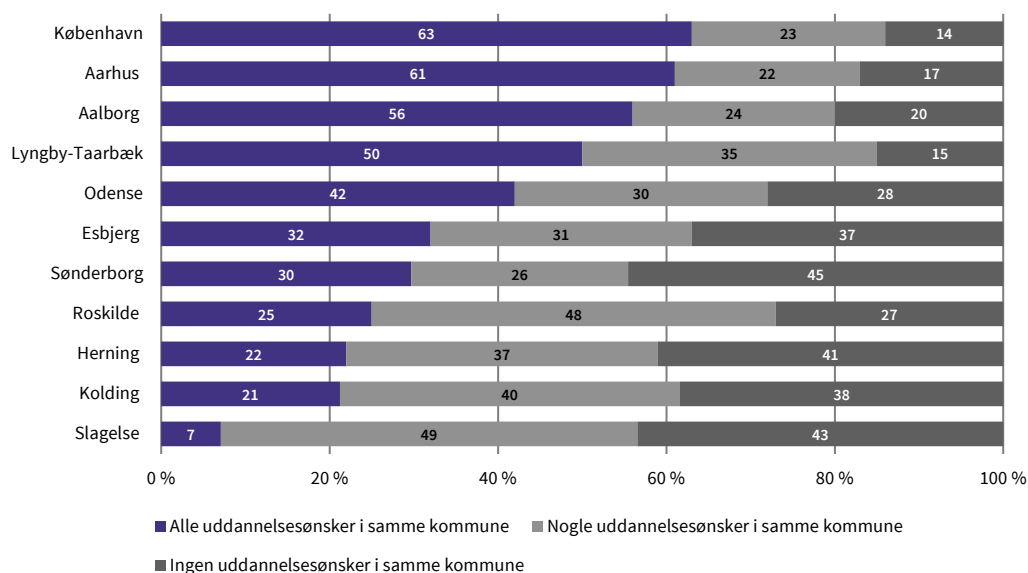
Note: *Alle uddannelsesønsker i samme by*: Studerende, der har haft alle deres højest prioriterede uddannelsesønsker i samme kommune. *Nogle uddannelsesønsker i samme by*: Studerende, der har haft mindst to, men ikke alle af deres højest prioriterede uddannelsesønsker i samme kommune. *Ingen uddannelsesønsker i samme by*: Studerende, der har haft alle deres højest prioriterede uddannelsesønsker i forskellige kommuner. *Store universitetsbyer*: København inkl. Frederiksberg og Aarhus. *Mellemstore universitetsbyer*: Odense, Aalborg, Roskilde og Lyngby-Taarbæk. *Mindre universitetsbyer*: Esbjerg, Kolding, Herning, Slagelse og Sønderborg. Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2016-2019. N = 53.480.

4.2.1 Over halvdelen af de studerende i København, Aarhus og Aalborg har haft alle uddannelsesønsker i byen

Der er store forskelle i andelen af studerende i de forskellige universitetsbyer, der har haft alle deres uddannelsesønsker i byen. Figur 4.3 viser, at mere end halvdelen af de studerende i København, Aarhus og Aalborg haft alle deres uddannelsesønsker i byen. Modsat har færre end hver tredje studerende i Slagelse, Kolding, Herning, Roskilde, Sønderborg og Esbjerg haft alle deres uddannelsesønsker i byen – hhv. 7 %, 21 %, 22 %, 25 %, 30 % og 32 %.

FIGUR 4.3

Den geografiske spredning af studerendes søgning i universitetsbyerne

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Note: *Alle uddannelsesønsker i samme by:* Studerende, der har haft alle deres højest prioriterede uddannelsesønsker i samme kommune. *Nogle uddannelsesønsker i samme by:* Studerende, der har haft mindst to, men ikke alle af deres højest prioriterede uddannelsesønsker i samme kommune. *Ingen uddannelsesønsker i samme by:* Studerende, der har haft alle deres højest prioriterede uddannelsesønsker i forskellige kommuner. Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2016-2019. N=53.480.

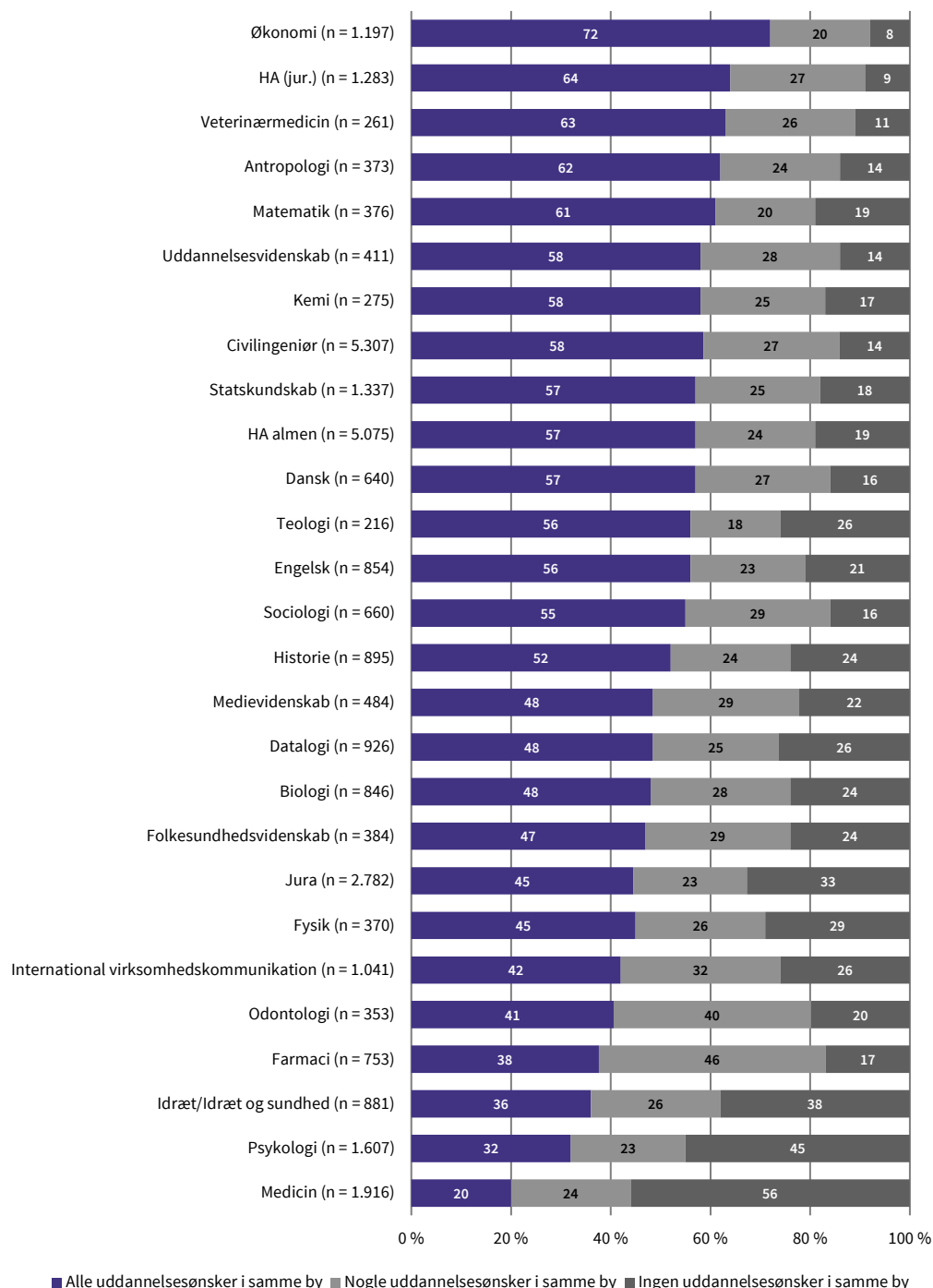
Figur B.6 i appendiks B viser den geografiske spredning af de studerendes søgning for hvert universitet i hver af de enkelte universitetsbyer.

4.3 Medicin- og psykologistuderende søger geografisk bredt, økonomistuderende søger smalt

Figur 4.4 viser stor forskel på, hvordan studerende optaget på en række udvalgte universitetsuddannelser har prioriteret deres uddannelsesønsker rent geografisk. Figuren viser, at på de fleste af de udvalgte uddannelser har omkring halvdelen af de studerende (45 % - 64 %) haft alle deres højest prioriterede uddannelsesønsker i den samme kommune. Uddannelser som odontologi, farmaci, psykologi og særligt medicin adskiller sig ved, at kun hhv. 41 %, 38 %, 32 % og 20 % de studerende har haft alle deres uddannelsesønskerne i den samme kommune. Modsat har 72 % af de studerende optaget på økonomistudiet haft alle uddannelsesønskerne i samme kommune.

FIGUR 4.4

Den geografiske spredning af studerendes søgning på udvalgte universitetsuddannelser

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

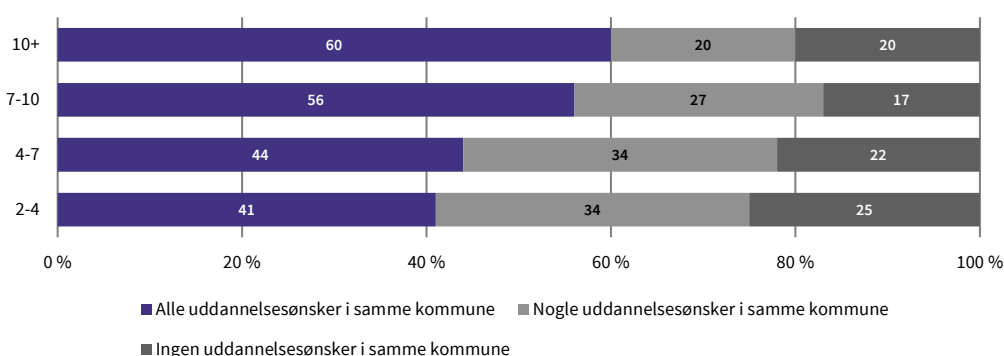
Note: *Alle uddannelsesønsker i samme by*: Studerende, der har haft alle deres højest prioriterede uddannelsesønsker i samme kommune. *Nogle uddannelsesønsker i samme by*: Studerende, der har haft mindst to, men ikke alle af deres højest prioriterede uddannelsesønsker i samme kommune. *Ingen uddannelsesønsker i samme by*: Studerende, der har haft alle deres højest prioriterede uddannelsesønsker i forskellige kommuner. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2016-2019. N = 25.169.

4.4 Tre ud af fem studerende med et gymnasiesnit på 10 eller højere har alle deres uddannelsesønsker i samme by

En højere andel af de universitetsstuderende med høje gymnasiale karaktergennemsnit har haft alle deres uddannelsesønsker i samme by end universitetsstuderende med lavere gymnasiale karaktergennemsnit. Figur 4.5 viser fx, at blandt studerende med gymnasiesnit på 10 eller højere har 60 % alle deres uddannelsesønsker i samme by, og blandt studerende med et gymnasiesnit på mellem to og fire gælder det 41 %.

FIGUR 4.5

Den geografiske spredning af studerendes søgning for studerende med forskelligt gymnasialt karaktergennemsnit

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

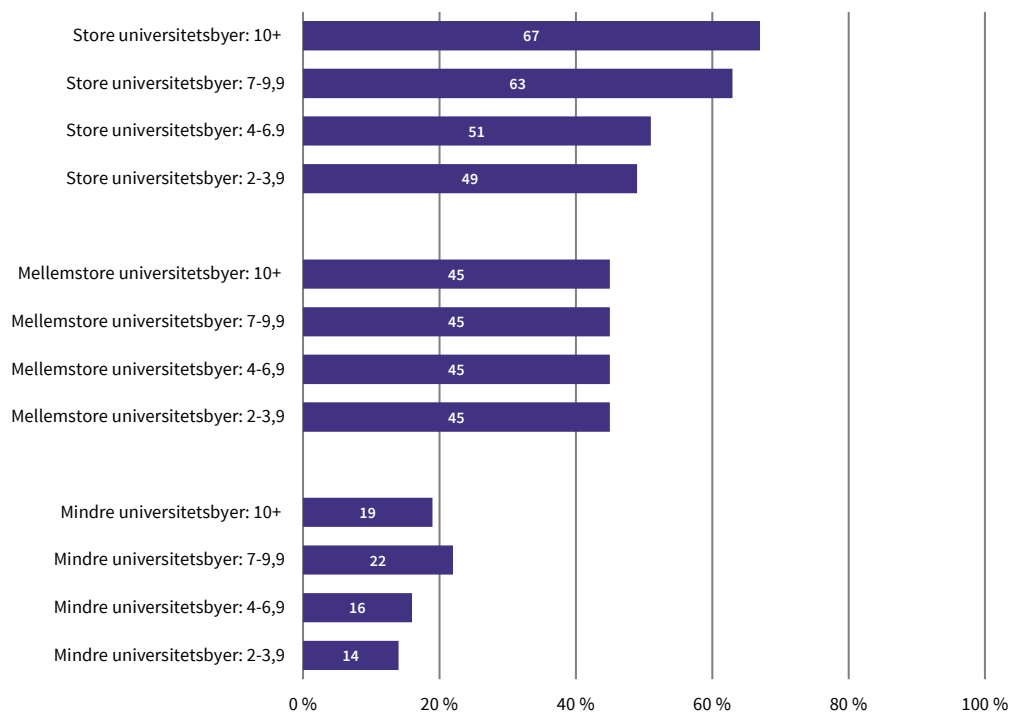
Note: *Alle uddannelsesønsker i samme by*: Studerende, der har haft alle deres højest prioriterede uddannelsesønsker i samme kommune. *Nogle uddannelsesønsker i samme by*: Studerende, der har haft mindst to, men ikke alle af deres højest prioriterede uddannelsesønsker i samme kommune. *Ingen uddannelsesønsker i samme by*: Studerende, der har haft alle deres højest prioriterede uddannelsesønsker i forskellige kommuner. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2016-2019. N = 51.952.

4.4.1 Forskellen i studievalgsmønstre efter karaktergennemsnit er primært drevet af studerende i de store universitetsbyer

Det er kun i de store og til dels i de mindre universitetsbyer, at der er forskel på studievalgsmønstrene på studerende med forskelligt gymnasialt karaktergennemsnit. Figur 4.6 viser således, at i de store universitetsbyer har 67 % af de studerende med et gymnasiesnit på 10 eller højere haft alle deres uddannelser i byen, mens det samme gælder 49 % blandt studerende med et gymnasiesnit på mellem to og fire. Dette svarer til en forskel på 18 procentpoint. I de mellemstore universitetsbyer er der slet ingen forskel i andelen. Her har 45 % af de studerende i alle karaktergrupperne alle deres uddannelsesønsker i byen.

FIGUR 4.6

Andele af studerende, der kun har uddannelsesønsker i samme by, opdelt på gymnasialt karaktergennemsnit og størrelse af by

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Note: Figuren viser andelen af de studerende, der har haft alle deres højest prioriterede uddannelsesønsker i samme kommune. *Store universitetsbyer*: København inkl. Frederiksberg og Aarhus. *Mellemstore universitetsbyer*: Odense, Ålborg, Roskilde og Lyngby-Taarbæk. *Mindre universitetsbyer*: Esbjerg, Kolding, Herning, Slagelse og Sønderborg. Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2016-2019. N=51.952.

Appendiks A – Litteraturliste

Copenhagen Business School (CBS). (2021). *Optaget på CBS skal reduceres frem mod 2030*. <https://www.cbs.dk/pressen/nyheder/optaget-paa-cbs-reduceres-frem-2030>. Hentet 16. november 2021.

Damvad Analytics. (2018). *Professionshøjskolernes tiltrækning og fastholdelse af dimittender*. https://xn--danskeprofessionshjskoler-xtc.dk/wp-content/uploads/2019/01/Damvad-analyse_Tiltr%C3%A6kning-og-fastholdelse.pdf. Hentet 13. september 2021.

EVA. (2018). *Studievalg og frafald på de videregående uddannelser: Sammenhængene mellem de studerendes studievalsproces og deres frafaldsrisiko*. København: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA. (2019). *Sammenhænge mellem unges begrundelser for studievalg og frafald på de videregående uddannelser*. København: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA. (2020a). *Geografiske bevægelser for unge på erhvervsakademiuddannelserne*. København: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA. (2020b). *Studievalgsmønstrene på erhvervsakademiuddannelserne*. København: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA. (2021a). *Hvilke unge får støtte til studievalget?* København: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA. (2021b). *Begrundelser for studievalg: Hvem lægger fokus på hvad?* København: Danmarks Evalueringsinstitut.

Finansministeriet. (2018). *Bedre balance II – statslige arbejdspladser tættere på borgere og virksomheder*. <https://fm.dk/udgivelser/2018/januar/bedre-balance-ii-statslige-arbejdspladser-taettere-paa-borgere-og-virksomheder/>. Hentet 13. september 2021.

Folketinget. (2020). *Uddannelses- og Forskningsudvalget 2019-20, almindelig del spørgsmål 187*. <https://www.ft.dk/samling/20191/almindel/ufu/spm/187/svar/1729495/2307834/index.htm>. Hentet 13. september 2021.

Folketinget. (2021). *Uddannelses- og Forskningsudvalget 2020-21, almindelig del spørgsmål 116*. <https://www.ft.dk/samling/20201/almindel/ufu/spm/116/svar/1763629/2361416/index.htm>. Hentet 13. september 2021.

Københavns Universitet. (2021). *Udflytningsplan fjerner 1.600 studiepladser i København*. https://nyheder.ku.dk/alle_nyheder/2021/10/udflytningsplan-fjerner-1.600-studiepladser-i-koebenhavn/. Hentet 20. oktober 2021.

Omnibus AU. (2021). *Udflytning: Aarhus Universitet lægger op til at udflytte eller nedlægge 745 studiepladser*. <https://omnibus.au.dk/arkiv/vis/artikel/udflytning-aarhus-universitet-laegger-op-til-at-udflytte-eller-nedlaegge-745-studiepladser/>. Hentet 16. november 2021.

Regeringen. (2015). *Bedre balance – Statslige arbejdspladser tættere på borgere og virksomheder*. <https://www.regeringen.dk/aktuelt/publikationer-og-aftaletekster/bedre-balance/>. Hentet 13. september 2021.

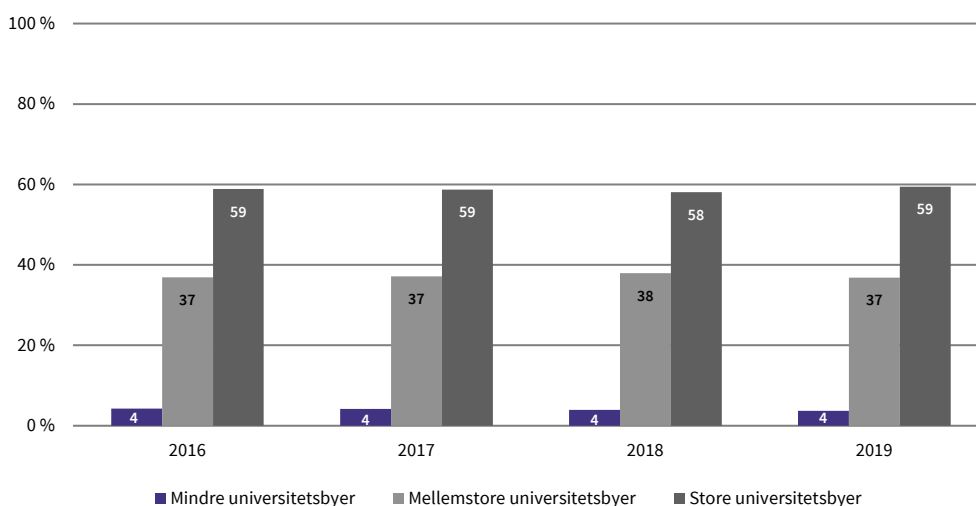
Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM). 2018. *Videregående uddannelse i flere dele af Danmark*. <https://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2018/videregaende-uddannelse-i-flere-dele-af-danmark>. Hentet 13. september 2021.

Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM). (2021). *Flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark*. <https://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2021/bred-politisk-aftale-om-bedre-muligheder-for-uddannelse-i-hele-danmark>. Hentet: 8. juli 2021.

Appendiks B – Yderligere tabeller og figurer

FIGUR B.1

Fordeling af universitetsstuderende på tværs af de tre typer universitetsbyer, opdelt på optagelsesår

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Note: *Store universitetsbyer*: København inkl. Frederiksberg og Aarhus. *Mellemstore universitetsbyer*: Odense, Aalborg, Roskilde og Lyngby-Taarbæk. *Mindre universitetsbyer*: Esbjerg, Kolding, Herning, Slagelse og Sønderborg. Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2016-2019. N = 80.976.

TABEL B.1

Fordeling af universitetsstuderende på tværs af universitetsbyer, opdelt på optagelsesår

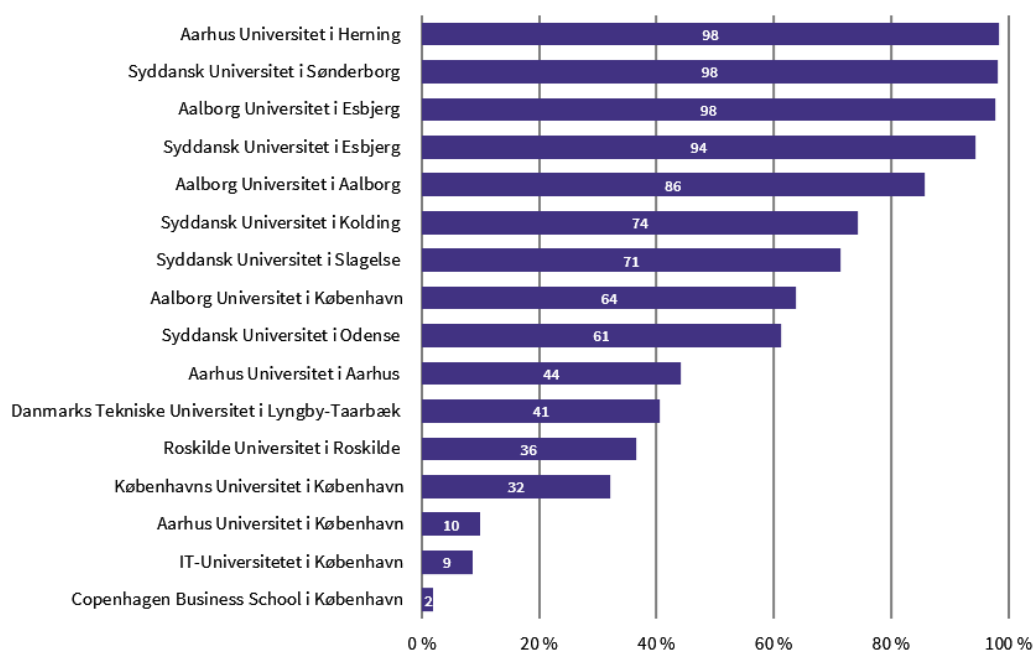
	2016	2017	2018	2019
Sønderborg	0,2	0,2	0,2	0,2
Herning	0,3	0,4	0,5	0,4
Esbjerg	0,7	0,7	0,7	0,5
Slagelse	1,4	1,4	1,2	1,1
Kolding	1,6	1,5	1,5	1,4
Lyngby-Taarbæk	4,1	4,3	4,6	4,7
Roskilde	6,0	5,8	6,2	6,0
Odense	12,9	13,0	13,4	12,7
Aalborg	13,9	14,0	13,8	13,5
Aarhus	22,0	21,4	21,1	21,1
København	36,8	37,3	37,0	38,3
Total	100	100	100	100

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Note: *Store universitetsbyer*: København inkl. Frederiksberg og Aarhus. *Mellemstore universitetsbyer*: Odense, Aalborg, Roskilde og Lyngby-Taarbæk. *Mindre universitetsbyer*: Esbjerg, Kolding, Herning, Slagelse og Sønderborg. Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2016-2019. N = 80.976.

FIGUR B.2

Fordelingen af universitetsuddannelser med tomme pladser på hvert universitet i hver universitetsby

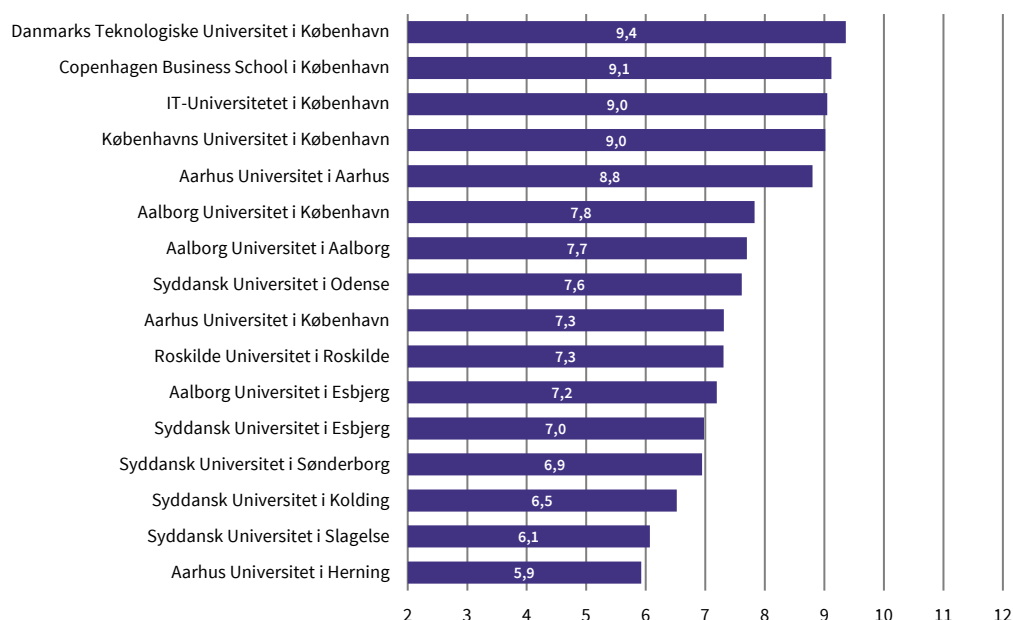

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Note: Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2009-2019. Antal uddannelser i alt: 4.383, heraf 2.295 med tomme pladser. Bemærk, at tallene er så høje, fordi det er et summeret antal over årene, hvor mange udbud af uddannelser indgår i alle fire år.

FIGUR B.3

Fordelingen af gymnasiale karaktergennemsnit blandt universitetsstuderende på universitetsuddannelserne på hvert universitet i hver universitetsby

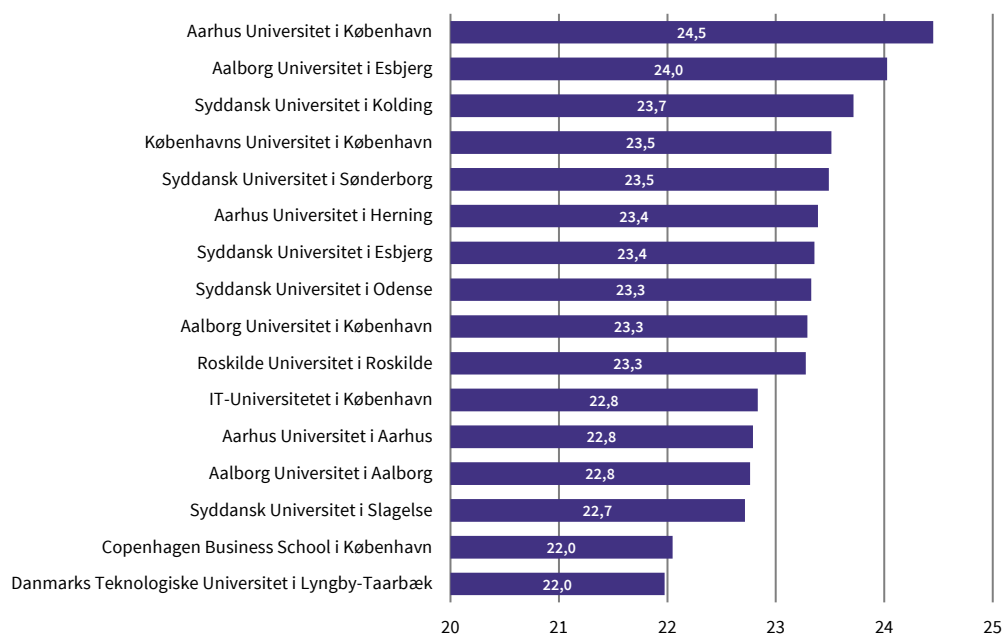

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Note: Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2016-2019. N = 51.952.

FIGUR B.4

Gennemsnitsalderen på hvert universitet i hver universitetsby

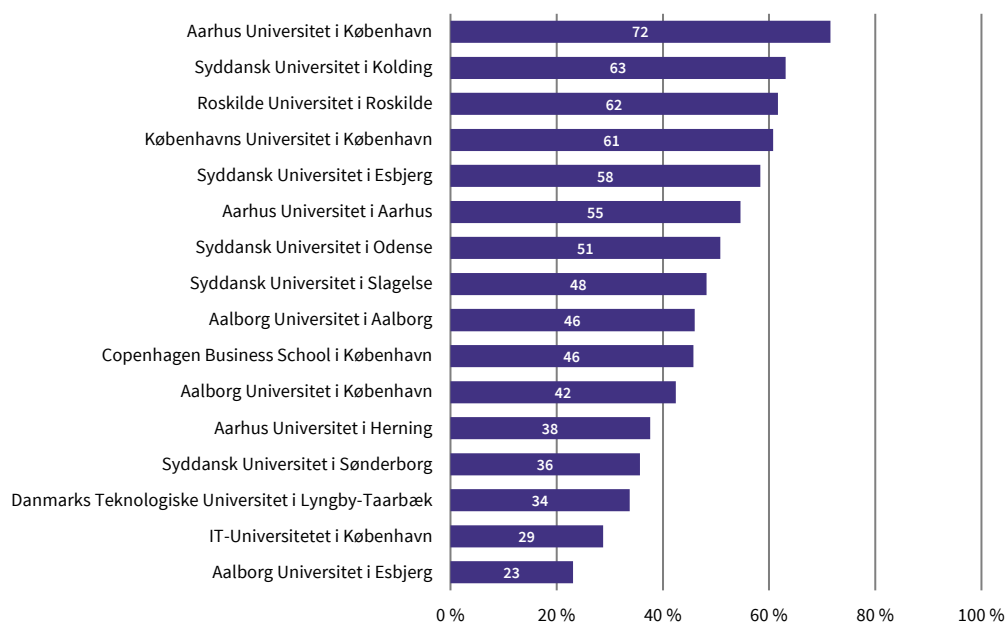

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Note: Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2016-2019. N = 64.195.

FIGUR B.5

Andel kvindelige studerende på hvert universitet i hver universitetsby

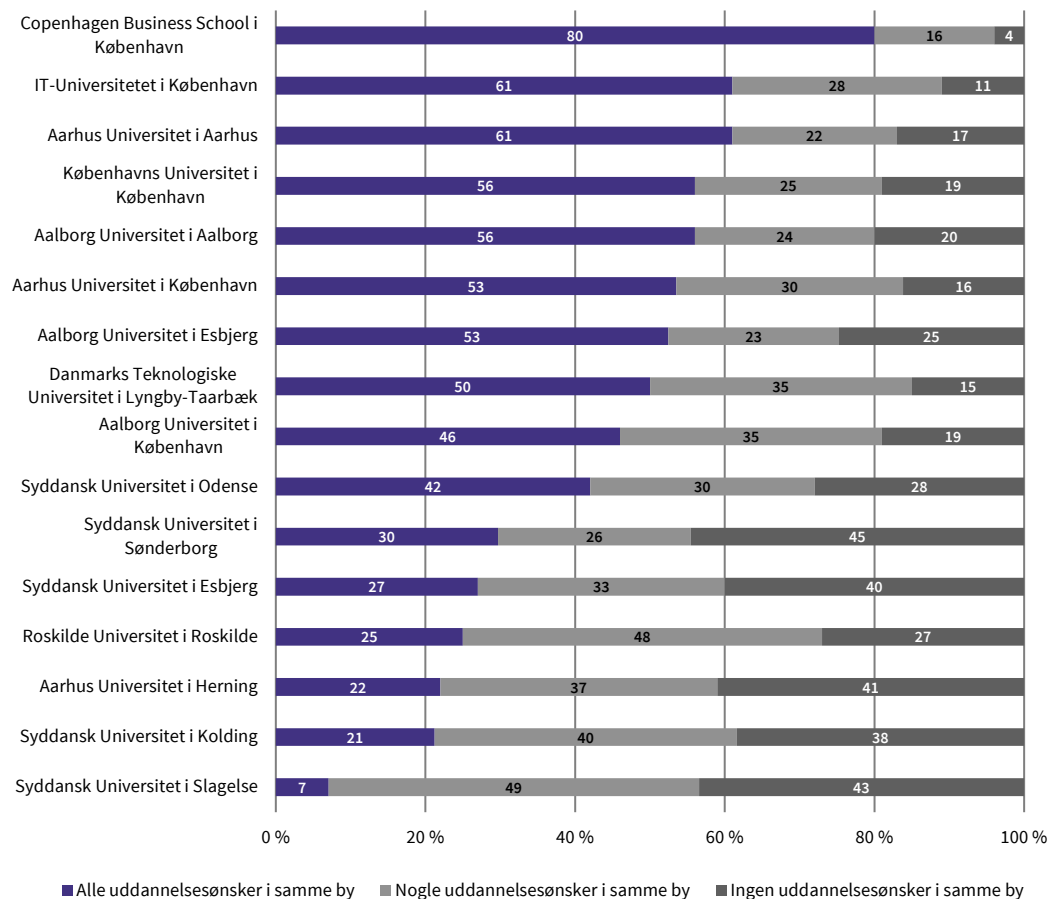

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Note: Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2016-2019. N = 64.195.

FIGUR B.6

Den geografiske spredning af studerendes søgning på hvert universitet i hver universitetsby

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Note: *Alle uddannelsesønsker i samme by*: Studerende, der har haft alle deres højest prioriterede uddannelsesønsker i samme kommune. *Nogle uddannelsesønsker i samme by*: Studerende, der har haft mindst to, men ikke alle af deres højest prioriterede uddannelsesønsker i samme kommune. *Ingen uddannelsesønsker i samme by*: Studerende, der har haft alle deres højest prioriterede uddannelsesønsker i forskellige kommuner. Universitetsbyerne er opgjort efter kommuner. København inkluderer Frederiksberg kommune. Figuren bygger på studerende optaget på universitetsuddannelser om sommeren i årene 2016-2019. N=53.480.

Appendiks C – Datagrundlag

Grundpopulationen i kapitel 3 og 4 omfatter studerende, som via KOT er blevet optaget på en akademisk bacheloruddannelse i mindst én af somrene 2016, 2017, 2018 og 2019. For alle disse studerende har vi alle de prioriterede uddannelsesansøgninger, de har indsendt via KOT. De studerende har haft mulighed for at indsende op til otte prioriterede ansøgninger, dvs. fra 1. prioritet til 8. prioritet. Vi har også oplysninger om, hvilket af uddannelsesønskerne de er blevet optaget på, samt hvilke af uddannelsesønskerne de studerende selv har afmeldt efter indsendelsen af ansøgningen eller har fået afvist af uddannelsesinstitutionen.

I grundpopulationen har vi 81.000 studerende. Tabel 2.1 viser, hvor mange gældende uddannelsesansøgninger hver studerende i grundpopulationen har. Gældende uddannelsesansøgninger forstås her som ansøgninger, der ikke er blevet tilbagetrukket af den studerende selv eller afvist af uddannelsesinstitutionerne grundet manglende opfyldelse af adgangskrav. Af tabellen fremgår det, at 27.408 studerende kun har en enkelt gældende uddannelsesansøgning, hvilket svarer til 34 % af den samlede population. Herudover udgør de studerende, der har to, tre og fire gældende uddannelsesansøgninger, hhv. 24 %, 18 % og 11 %. Endelig udgør studerende, som har mere end fem gældende uddannelsesansøgninger, samlet set 13 % af populationen.

TABEL C.1

Antal gældende uddannelsesansøgninger i KOT pr. studerende i grundpopulationen

Antal gældende uddannelsesansøgninger	Antal	Procent
1	27.408	34 %
2	19.381	24 %
3	14.751	18 %
4	8.732	11 %
5 eller derover	10.728	13 %
Total	81.000	100 %

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets (UFM) register fra den Koordinerede Tilmelding (KOT) i årene 2016-2019.
Note: Tabellen bygger på personer, som via KOT er blevet optaget på en akademisk bacheloruddannelse i mindst én af somrene 2016, 2017, 2018 og 2019.

Afgrænsning af antallet af medtagne uddannelsesønsker i kapitel 4

I analyserne i kapitel 4 medtager vi ikke studerende, der kun har haft ét uddannelsesønske. Årsagen er, at man skal bruge mindst to uddannelsesønsker fra en studerende for at kunne undersøge, om den studerende har søgt om optagelse på flere uddannelser i samme kommune eller ej. Vi medtager maksimalt de fire højeste uddannelsesønsker fra hver studerende. Konkret medtager analysen kun to uddannelsesønsker, hvis den studerende blot har søgt to uddannelser, tre uddannelsesønsker, hvis den studerende blot har søgt tre uddannelser, og fire uddannelsesønsker, hvis den studerende har søgt fire eller flere uddannelser.

Valget om blot at medtage de studerendes fire højest prioriterede uddannelsesønsker skyldes, at tidligere EVA-analyser indikerer, at en stor andel af kommende studerende primært lægger vægt på at blive afklarede med deres førsteprioritet (EVA, 2018). Det er derfor sandsynligt, at det er de færreste, der grundigt overvejer mere end deres fire højest prioriterede uddannelsesønsker. Endelig bliver flere end 98 % af de studerende optaget på en af deres fire første prioriteter.

De studerende medtaget i rapporten er alle optagne på universitetsuddannelser, men de kan godt have haft uddannelsesønsker på andre videregående uddannelser end universitetsuddannelserne.

Forbehold omkring analysepopulationen i kapitel 3 og 4

I kapitel 3 indgår alle de studerende i grundpopulationen som udgangspunkt. Visse af analyserne har dog uddannelser og ikke studerende som analyseenhed. Vi gør også opmærksom på, at analysepopulationerne i de to kapitler ikke udgør hele bestanden af studerende på den enkelte uddannelse eller det enkelte uddannelsesudbud, og samtidig ikke nødvendigvis er fuldt repræsentativ herfor. Det skyldes to forhold:

1. **Grund- og analysepopulationerne indeholder kun studerende optaget via KOT-systemet.** Både grund- og analysepopulationerne bygger på KOT-data, og studerende optaget uden om KOT-systemet er derfor ikke med i populationerne. Dette gælder eksempelvis udenlandske studerende og studerende optaget via efteroptaget. Nogle studerende vælger også efter optagelse at skifte uddannelse i efteroptaget, og dette er heller ikke indbefattet i vores population.
2. **Analysepopulationen i kapitel 4 er en delmængde af grundpopulationen, der ikke nødvendigvis er repræsentativ herfor på uddannelses eller uddannelsesudbudsniveau.** Analysepopulationen i kapitel 4 er lige omkring 2/3 grundpopulationen ($100\% - 34\% = 66\%$), og analysepopulationen er ikke nødvendigvis repræsentativ for grundpopulationen på uddannelses- eller uddannelsesudbudsniveau. Hovedårsagen er, at nogle uddannelser og nogle uddannelsesudbud har en større andel af studerende, der kun har ét uddannelsesønske i KOT. Disse studerende er ikke med i analysepopulationen i kapitel 4 og derfor heller ikke i kapitlets analyser.

Geografiske mønstre i universitetsstuderendes optag og søgning

© 2021 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

Foto: Colourbox

ISBN (www) 978-87-7182-582-4

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk